

Handboekje 3 en 4-VMBO-TL

Christelijk Lyceum Zeist

2018-2019

Voorwoord	2
Hoe en wat in de bovenbouw van het VMBO	3
Sectoren/Profielen	3
Verplichte vakken	3
Het vrije deel	3
Het examen	3
Examendossier	4
Periodes	4
Toetsweek	4
Handelingsdelen	4
LOB	4
Praktische opdrachten	5
Profielwerkstuk	5
Weging	5
Eindcijfer schoolexamen	5
Herkansingen	5
PTA toets gemist? Herkansing verspeeld!!!	6
Examencommissie	6
De studiewijzer	6
Lessen verplicht	6
Inleveren opdracht	7
Maatschappijleer	7
Culturele en kunstzinnige vorming (CKV)	7
Lichamelijke Opvoeding (LO)	7
Grote Praktische Opdracht (GPO)	8
OLW	8
Indienen van een bezwaar	8
Doubleren	8
Verandering van school	8
Regelingen LO	9
Onregelmatigheden	10
Afronding schoolexamen	10
Documenten en regelingen	10
Doorstroom naar 4 HAVO	11
Bevorderingsnormen 3T → 4T	12
PTA/toetsen	13
Afdelingsspecifieke regels	14

Voorwoord

Beste leerling,

In dit Handboekje CLZ VMBO TL vind je alle regelingen die van belang zijn voor de voortgang van je studie. In het eerste gedeelte 'Hoe en wat op het VMBO' staat beschreven hoe het schoolexamen is opgebouwd en vooral ook welke 'spelregels' daarbij gelden.

Naast algemene informatie over de opzet van het schoolexamen vind je daar de officiële regelingen, het zogenaamde 'Programma van Toetsing en Afsluiting' (PTA), aangevuld met de overgangsnormen van het ene leerjaar naar het andere. Een overzicht van alle toetsen per vak vind je in de PTA – gids, deze is te vinden op de site.

In de derde klas zul je merken dat het onderwijs anders is georganiseerd dan je in de onderbouw gewend was. Dat moet ook wel want meteen al in de derde klas begin je voor alle vakken aan het schoolexamen. Het is daarom van belang in het derde leerjaar meteen aan het begin van het jaar samen met je mentor de tekst van dit handboekje goed door te nemen. De leerlingen uit de hogere leerjaren kunnen het handboekje gebruiken als naslagwerk, vooral als er onduidelijkheid bestaat, over het hoe of wat van bepaalde regelingen.

Kortom, het gaat in dit boekje om de 'spelregels'. Om goed te kunnen 'spelen' moet je van die regels goed op de hoogte zijn. Anders krijgen we misverstanden. Maar het gaat natuurlijk niet alleen om de regels. Het gaat uiteindelijk om de inhoud van het onderwijs, of je er iets aan hebt, of je er wijzer van wordt. Daaraan zal je naast de docent ook zelf een belangrijke bijdrage moeten leveren.

Als iets niet helemaal duidelijk is: stel je vragen!! Aan je eigen mentor, aan de decaan mevrouw Platteel (p.platteel@clz.nl) of aan ondergetekende.

Het VMBO team wenst je veel succes met je studie.

R. Bijeman
Plv. teamleider VMBO-TL
september 2018

Hoe en wat in de bovenbouw van het VMBO

Sectoren/Profielen

Het VMBO is verdeeld in vier sectoren/profielen. Na het algemene onderwijs in de onderbouw, kies je aan het begin klas 4 een van de vier sectoren/profielen.

Bij de verschillende sectoren/profielen horen verplichte vakken.

	Economie	Techniek	Zorg & Welzijn	Landbouw
Gemeenschappelijk deel	Ne, En, LO, Ma en CKV (al afgerond in leerjaar 3), D&P			
2 profielvakken	Ec Fa/Du/wi	Wi Na(Nask1)	Bi Wi/Ak/Gs	Wi Na/Bi
2 vakken vrije keuze	Ec Fa Du Wi Gs Ak Bi Na Sk (Nask2) Te			

Verplichte vakken

Alle leerlingen volgen de vakken Nederlands, Engels, maatschappijleer en D&P. Het vak maatschappijleer wordt aan het einde van het derde leerjaar afgesloten. Het gescoorde gemiddelde wordt afgerond op een heel cijfer. Dit cijfer telt mee aan het einde van het vierde leerjaar in de slaag-zakregeling.

Het vrije deel

Naast de verplichte sector/profielvakken kiezen de leerlingen twee vakken in de vrije ruimte. De leerlingen kunnen daarbij kiezen uit alle vakken in het onderwijsaanbod van het CLZ met dien verstande dat de docentenvergadering een bindend advies kan geven bij de keuze.

Het examen

Het examen bestaat uit twee onderdelen; een School Examen (SE) en een Centraal Examen. Alle vakken kennen een School Examen. Niet alle vakken hebben een Centraal examen. Het Centraal Examen wordt afgenomen aan het einde van het laatste leerjaar.

LET OP!! Het schoolexamen begint veel eerder. Alle PTA-toetsen vanaf de derde periode in klas 3 tellen mee voor het schoolexamen.

Het vak maatschappijleer kent geen centraal examen en wordt aan het einde van het derde leerjaar al afgesloten. Het eindcijfer wordt bepaald aan de hand van de behaalde cijfers. Ook wordt er gekeken of de (eventuele) handelingsdelen in orde zijn. Deze dienen tenminste met een voldoende te worden afgesloten. Het behaalde eindcijfer voor maatschappijleer is tegelijkertijd het diplomacijfer. Zorg dus dat het een voldoende is.

Examendossier

Aan het begin van het vierde leerjaar ontvang je een overzicht van de behaalde cijfers van het schoolexamen in het derde leerjaar. Dat overzicht moet door jou en je ouders worden ondertekend, daarmee is het derde leerjaar definitief afgerond en zijn de betreffende resultaten definitief vastgesteld.

Periodes

Het schooljaar is verdeeld in 4 periodes. Er wordt gewerkt met een doorlopend gemiddelde. Vanaf de derde periode in klas 3 tellen cijfers niet alleen mee voor de overgang, maar ook voor het schoolexamen. Die cijfers worden 'meegenomen' naar het vierde leerjaar.

Toetsweek

Vanaf de derde periode in klas 3 wordt elke periode afgesloten met een toetsweek. De vierde periode in klas 4 wordt afgesloten met het centraal examen.

Handelingsdelen

Dit zijn opdrachten die je naar behoren moet hebben gedaan. In de regel worden hiervoor geen cijfers gegeven, maar een voldoende of goed. Een 'onvoldoende' beoordeling betekent dat je de opdracht opnieuw moet doen. Alle handelingsdelen moeten naar behoren zijn afgesloten voordat je deel mag nemen aan het centraal examen! Deze opdrachten kunnen bij elk vak voorkomen.

LOB

In het kader van Loopbaanoriëntatie en Begeleiding (LOB) zijn voor 3T en 4T LOB-opdrachten opgenomen in het PTA.

Praktische opdrachten

Praktische opdrachten zijn cijfertoetsen die op een bijzondere manier worden gegeven. Door middel van praktische opdrachten moet je aantonen de stof te beheersen. Een voorbeeld hiervan is een practicum bij de exacte vakken of een leesdossier bij het vak Nederlands.

Profielwerkstuk

Leerlingen in het VMBO-TL maken verplicht een profielwerkstuk. Dit profielwerkstuk is onderdeel van het vak D&P. De werkzaamheden hieraan worden afgerond met een presentatie en/of praktijkopdracht. Deze worden beoordeeld met een voldoende of goed.

Weging

In de PTA's (zie site van de school) van de afzonderlijke vakken vind je de weging van de toetsen.

Eindcijfer schoolexamen

Aan het einde van de derde periode in klas 4 wordt het gemiddelde van het schoolexamen berekend en vastgesteld. Voor elk vak staat er dan een eindcijfer schoolexamen. Dit is een cijfer met 1 decimaal.

Herkansingen

In het derde en het vierde leerjaar geldt een herkansingsregeling. Het hoogst behaalde cijfer telt. In het derde leerjaar: 1 herkansing over periode 3.

In het vierde leerjaar: 1 herkansing over periode 1 en 1 herkansing over periode 2.

De toetsen in de laatste toetsweek van het derde leerjaar en de derde toetsweek van het vierde leerjaar zijn niet herkansbaar. In de PTA's van de vakken is na te lezen welke toetsen herkansbaar zijn.

Als je aan een herkansing wenst deel te nemen kun je je daartoe opgeven op een digitaal formulier, dit ontvang je van mevrouw Visser. De herkansing heeft dezelfde vorm en lengte en omvat dezelfde leerstof als de toets waarvoor de herkansing is aangevraagd.

De herkansing vindt plaats op een door de rector vast te stellen datum en tijdstip.

Leerlingen kunnen herkansingsmogelijkheden hebben verloren.

Niet alle PTA-onderdelen zijn herkansbaar (zie vak-PTA's). Als je om enige geldige reden (zie PTA toets gemist) verhinderd bent bij de herkansing, krijg je nog een gelegenheid om te herkansen. Als je ook dan om een geldige reden verhinderd bent, wordt het resultaat dat je voor de oorspronkelijke toets haalde definitief. Wanneer de leerling besluit geen gebruik te maken

van een herkansingsmogelijkheid in de betreffende periode, dan komt deze herkansingsmogelijkheid te vervallen.

Let op!!

Als bij de herkansing sprake is van fraude wordt een 1, gegeven; dit cijfer is definitief.

PTA toets gemist? Herkansing verspeeld!!!

Oppassen geblazen! Als je door ziekte of vanwege iets anders een toets hebt gemist treedt de herkansingsregeling in werking. Als je om welke reden dan ook afwezig bent tijdens een PTA-toets, moet je die natuurlijk inhalen. Daarmee verlies je voor de betreffende periode de mogelijkheid om te herkansen. Als het even kan, moet je dus altijd proberen de toets te maken. Alleen in bijzondere gevallen, bij langdurige ziekte bijvoorbeeld, kan door de examencommissie op deze regel een uitzondering worden gemaakt. Een reguliere afspraak met tandarts, huisarts of ortho geldt niet als reden om een PTA te missen. Als je om welke reden dan ook afwezig bent tijdens een cijfertoets, moet je die in dezelfde periode inhalen. Het initiatief hiervoor ligt bij de leerling!

Gemiste cijfertoetsen worden op het rapport aangegeven met de administratieve aanduiding 0,1. haal je de toets niet in, dan wordt de aanduiding 0,1 veranderd in het cijfer 1,0 , dat vervolgens meetelt voor de vaststelling van het gemiddelde.

N.B. Ben je zonder melding vooraf afwezig geweest bij een toets dan wordt deze met een 1,0 becijferd.

Examencommissie

Als je vindt dat je ten onrechte een herkansing hebt verloren, kun je schriftelijk een bezwaarschrift indienen bij de examencommissie. In dat bezwaarschrift moeten de argumenten staan vermeld, die aannemelijk maken, dat er buitengewone omstandigheden aan de orde waren. Bezwaarschriften worden uiterlijk op de vrijdag van week 1 van de nieuwe periode ingeleverd bij de teamleider.

De studiewijzer

De studiewijzers staan op de site of in SOM Today. In een studiewijzer staat precies vermeld wat per vak de leerstof is.

Lessen verplicht

Alle lessen op het rooster zijn verplichte lessen. Je dient op het ingeroosterde lesuur op tijd in het lokaal te zijn. Als je er niet bent, heb je een probleem. Welk probleem dat is, legt de onderwijsassistent je wel uit, tenzij er natuurlijk bericht van thuis is.

- Een leerling die zonder bericht van thuis een les verzuimt, haalt twee lessen in. Valt deze leerling in herhaling, dan gaat er een brief naar huis, krijgt de leerling voor een nader vast te stellen periode een 'vierkant' rooster opgelegd of volgt er een andere sanctie.
- Bij herhaling wordt deze sanctie opgevoerd (bv. lesontzegging en dient de leerling zich te melden bij de teamleider. Tevens kan een gesprek plaatsvinden met de ouders of verzorgers.
- Voortdurend spijbelgedrag kan, in overleg met de leerplichtambtenaar en de onderwijsinspectie, leiden tot een officiële schorsing en/of een boete wegens het ontduiken van de leerplicht.

Inleveren opdracht

Opdrachten moeten op het afgesproken tijdstip worden ingeleverd. Wordt een opdracht te laat ingeleverd, dan krijgt de leerling een voorlopige 1 en hij/zij moet dezelfde dag op school aan de opdracht verder werken tot deze af is. Afhankelijk van de opdracht kan dit meerdere dagen duren. Als de opdracht klaar is, wordt deze ingeleverd en becijferd. Het behaalde cijfer wordt vervolgens gemiddeld met de voorlopige 1 en dat gemiddelde is het uiteindelijke cijfer voor de opdracht.

Maatschappijleer

Na het Schoolexamen volgt er voor het vak Maatschappijleer geen C.E. Het gemiddelde dat je voor dit vak haalt, is dus meteen je eindcijfer en telt mee in de slaag/zak-regeling. Dit vak heeft een afwijkende afronding (zie Examenreglement) Het vak Maatschappijleer wordt aan het einde van het 3e leerjaar afgerond.

Kandidaten die een eindcijfer van 5,4 of lager halen mogen een herexamen voor dit vak afleggen. Als je aan het herexamen wenst deel te nemen moet je daartoe een verzoek doen via een daartoe bij de secretaris van het examen te verkrijgen formulier. Het herexamen vindt plaats op een door de rector vast te stellen datum en tijdstip. Het eindcijfer na het afleggen van een herexamen is de som van de resultaten van het gemiddelde van het schoolexamen en het herexamen gedeeld door 2. Dit resultaat wordt vervolgens op de voorgeschreven wijze afgerond.

Culturele en kunstzinnige vorming (CKV)

Dit vak wordt in projectvorm gedurende het derde leerjaar gegeven. Dit vak wordt beoordeeld met voldoende of goed. Als je het vak niet met minimaal voldoende hebt afgesloten, kun je niet bevorderd worden naar 4T en niet slagen voor het CE.

Lichamelijke Opvoeding (LO)

Dit vak wordt beoordeeld met voldoende of goed. Als je het vak niet met minimaal voldoende hebt afgesloten, kun je niet bevorderd worden naar 4T en geen diploma ontvangen. De docent

houdt uiteraard rekening met eventuele lichamelijke onmogelijkheden. Zie ook in dit reglement de regelingen voor het vak LO.

Grote Praktische Opdracht (GPO)

De TL-leerling doet minimaal 1 praktische opdracht van 10 uur: de zogenaamde Grote Praktische Opdracht (GPO). Deze (arbeidsoriëntatie) vindt plaats in leerjaar 3. Deze GPO dient minimaal met een voldoende te worden afgerond.

OLW

De opdrachten behorende bij OLW (Oriëntatie op Leren en Werken) dienen met minimaal een voldoende te worden afgesloten om bevorderd te kunnen worden naar het vierde leerjaar.

Indienen van een bezwaar

Als jij en/of je ouders bezwaar hebben tegen een beoordeling van het schriftelijk S.E. moet je dat bezwaar schriftelijk indienen bij de secretaris van het examen.

Bezwaar tegen een behaald resultaat voor een School Examen moet binnen 2 weken na het bekend worden van dit resultaat ingediend worden bij de Commissie van Appèl.

Het bezwaar moet gericht worden aan de rector die uiterlijk binnen 5 werkdagen de Commissie van Appèl bijeen roept.

De Commissie van Appèl bestaat uit de rector, de secretaris van het examen en de betreffende examinator(docent).

Tegen de beslissingen van de Commissie van Appèl kan binnen drie dagen in beroep gegaan worden bij de Commissie van Beroep waarin je eigen rector en je eigen docent geen zitting hebben. Het Beroep moet je indienen binnen drie dagen nadat de Commissie van Appèl de beslissing aan je bekend gemaakt heeft. Voor verdere regels t.a.v. het indienen van een Beroep zie het Examenreglement.

Doubleren

Wanneer een leerling doubleert in 3T of zakt in 4T zal het gehele programma van het betreffende leerjaar opnieuw doorlopen moeten worden. Cijfers of afgeronde HD's kunnen derhalve niet worden "meegenomen".

Verandering van school

Wanneer een leerling van een andere school dan wel van een ander schooltype instroomt, beslist de secretaris van het examen samen met de betreffende examinatoren welke PTA-onderdelen alsnog moeten worden gedaan en voor welke onderdelen een vervangend

cijfer kan worden vastgesteld.

Regelingen LO

Lichamelijke Opvoeding is het enige vak op school waarvoor een aanwezigheidsplicht geldt van 80%. Dit is een wettelijke verplichting. Het is hierbij niet van belang of de afwezigheid geoorloofd was of niet. Onvoldoende afwezigheid bij de lessen LO kan leiden tot een **Onvoldoende** op het rapport. Dit heeft gevolgen voor de overgang.

Heeft een leerling minder dan 80% van de lessen niet gevolgd, dan zullen er met de LO docent afspraken gemaakt moeten worden voor het inhalen van de lessen. Hierbij maken we een onderscheid tussen de leerlingen die afwezig waren tijdens de les en leerlingen die geblesseerd waren.

Geoorloofde / niet geoorloofde afwezigheid tijdens de LO les:

De leerling maakt zelf een afspraak met de LO docent over het inhalen van de gemiste les(sen). Dit kan zijn: inhalen van de les bij een andere klas, assisteren bij een andere klas of een vervangende opdracht. De vervangende opdracht dient qua tijdsinvestering overeen te komen met de tijdsduur van de gemiste les(sen). De eisen waaraan de opdracht moet voldoen worden duidelijk door de docent aangeleverd, evenals het tijdstip waarop de opdracht moet worden ingeleverd.

Blessures

Leerlingen die incidenteel gedurende een kortere of langere periode niet deel kunnen nemen aan de lessen Lichamelijke Opvoeding als gevolg van de lichamelijke gesteldheid dienen gebruik te maken van een bijzondere inhaalregeling ten einde het vak voor de betreffende periode dan wel het betreffende leerjaar alsnog met een voldoende resultaat af te sluiten.

Deze bijzondere inhaalregeling LO betekent voor de leerling:

- dat hij/zij zich in geval van niet mee kunnen doen vanwege tijdelijke lichamelijke redenen meldt aan het begin van de les LO bij de docent.
- dat de docent in overleg met de leerling een afspraak maakt over een alternatief. Dit kan zijn: assisteren bij de eigen klas voor zover de lichamelijke gesteldheid dit toelaat, assisteren bij een andere klas of een vervangende opdracht. De vervangende opdracht dient qua tijdsinvestering overeen te komen met de tijdsduur van de gemiste les(sen). De eisen waaraan de opdracht moet voldoen worden duidelijk door de docent aangeleverd, evenals het tijdstip waarop de opdracht moet worden ingeleverd.

Vrijstelling/ontheffing LO

Voor het vak LO is het mogelijk om in het geval van een bepaalde lichamelijke gesteldheid een permanente ontheffing te verlenen. Ouders/verzorgers dienen een aanvraag in te dienen bij de vrijstellingscommissie (r.bijeman@clz.nl).

Onregelmatigheden

Het zonder geldige reden missen van toetsen, het zonder geldige reden niet inleveren/afmaken van PO's/HD's, fraude, plagiaat en te laat komen worden gezien als onregelmatigheid. De rector kan in dit geval maatregelen nemen. Zie Examenreglement.

Afronding schoolexamen

- De 3T-leerling kan alleen dan worden bevorderd naar 4T wanneer de PTA-onderdelen van leerjaar 3 volgens de geldende eisen en reglementen zijn afgerond, uiterlijk 1 week voor de eindrapportvergadering.
- Aan het einde van het 3^e leerjaar tekent de leerling voor alle behaalde PTA-cijfers van dat jaar.
- De 4T-leerling kan alleen dan deelnemen aan het Centraal Examen wanneer het SE volgens de geldende eisen en reglementen is afgerond.
- Voor aanvang van het CE tekent de leerling voor het behaalde SE- resultaat.

Documenten en regelingen

Voor het examen vmbo zijn de volgende regelingen en documenten van belang (bezoek ook de site www.clz.nl):

1. Het examenreglement vmbo/Tweede Fase havo/vwo, CVOG, cursus 2017-2018
2. Dit handboekje waarin opgenomen:
 - a. Algemeen Reglement van het Programma van Toetsing en Afsluiting VMBO;
 - b. De overgangsnormen 3VMBO:
3. Programma van Toetsing en Afsluiting per vak;
4. De administratie van de behaalde resultaten.

Examenreglement Het examenreglement VMBO-HAVO-VWO is te vinden op de site van de school.

Slaag-/zakregeling

De kandidaat die eindexamen VMBO heeft afgelegd, is geslaagd indien hij/zij:

gemiddeld voor alle vakken op het Centraal examen een 5.5 of meer heeft behaald.

1. voor het vak Nederlands minimaal het eindcijfer 5 heeft gescoord
2. voor ten hoogste één van zijn examenvakken (inclusief Maatschappijleer) het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken 6 of hoger heeft gescoord.
3. voor ten hoogste één van zijn examenvakken (inclusief Maatschappijleer) het eindcijfer 4 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger heeft gescoord, waarvan er tenminste één 7 of hoger is.

4. voor twee van zijn examenvakken (inclusief Maatschappijleer) het eindcijfer 5 heeft behaald en voor zijn overige examenvakken een 6 of hoger heeft gescoord, waarvan er tenminste één 7 of hoger is.
- In aanvulling op het eerste lid van de slaag/zak regeling geldt tevens dat voor de vakken Lichamelijke Opvoeding, CKV en het sectorwerkstuk de kwalificatie 'voldoende' of 'goed' is behaald.
 - Deelname aan de rekentoets is voor alle kandidaten verplicht
 - In aanvulling op lid 1 en lid 2A geldt tevens dat aan alle verplichtingen van het PTA moet zijn voldaan volgens de geldende eisen en reglementen.
 - Zie ook het Examenreglement (via de website)

Doorstroom naar 4 HAVO

De 4T-leerling (schooljaar 2018-2019) kan alleen dan doorstromen naar 4H als voldaan is aan de volgende eisen:

- Het gemiddelde van de niet afgeronde cijfers (= gemiddelde van SE en CE op 1 decimaal nauwkeurig) op de eindcijferlijst van het diploma TL 4 is minimaal een 6,8. En hierbij telt het vak D&P niet mee!
- In een toelatingsgesprek motiveert de leerling de keuze voor de HAVO waaruit blijkt dat de keuze voor de HAVO beter is dan de keuze voor een MBO opleiding
- De docenten geven een positief advies.

Er moet zijn voldaan aan de pakketeisen:

- Voor C&M moet je Duits of Frans in je pakket hebben.
- Voor E&M moet je wiskunde en economie in je pakket hebben.
- Voor wiskunde A in dit profiel is het n.verplicht de aansluitingsstof zelfstandig door te werken en met een voldoende af te sluiten.
- Voor NG moet je wiskunde en scheikunde in je pakket hebben.
- Voor wiskunde B in dit profiel is het verplicht de aansluitingsstof zelfstandig door te werken en met een voldoende af te sluiten.
- Zit wiskunde in jouw pakket dan is er sprake van een extra module wiskunde, te voldoen op school na de uitslag CE 1.

N.B. Een leerling die de overstap naar de Havo wil maken moet zich ook altijd inschrijven voor een MBO-opleiding!

Bevorderingsnormen 3T → 4T

Aantal vakken in groep 1: 11
 Verplicht: Ne, En, gs, ma, wi, nask2, te, d&p
 Keuzevak: En, Fa, Du, ak, nask1, bi, ec

Aantal vakken in groep 2: Lo en ckv

Deze vakken worden aan het einde van het schooljaar in het PTA als handelingsdeel afgesloten. Voor CKV moeten de leerlingen voor de overgang een V of een G gescoord hebben.

Voor het vak LO krijgen de leerlingen een cijfer; dit moet minimaal een 5,5 zijn om bevorderd te kunnen worden.

De overgangstabel heeft alleen betrekking op de vakken in groep 1.

Overgangstabel:

Puntentotaal van 11 vakken uit groep 1

Onv / punten	t/m 62	63	64	65	66	67 en meer
0-1	-	B	B	+	+	+
2	-	-	B	B	+	+
3	-	-	-	B	B	+
4 of meer	-	-	-	-	B	B

- = niet bevorderd naar 4T
- B = bespreekbaar voor bevordering naar 4T
- + = bevorderd naar 4T, mits ook voldaan is aan de slaag/zakregeling en het vak d&p met een voldoende is afgesloten.

PTA/toetsen

PTA-Toets (PT):	schriftelijke (of mondelinge) toets die meetelt voor de overgang en het SE.
Praktische Opdracht (PO):	een (verslag van een) practicum o.i.d. dat meetelt voor de overgang en het SE.
HandelingsDeel (HD):	een onderdeel dat door de leerling “naar behoren” moet worden afgerond. Een HD wordt niet becijferd.
Repetitie (REP):	een schriftelijke (of mondelinge) toets die alleen meetelt voor de overgang.
Verslag (V):	een verslag/werkstuk o.i.d. dat alleen meetelt voor de overgang.

Zie voor de specifieke regels het Reglement Schoolexamen en het Examenreglement.

Het PTA van 3T vormt samen met het PTA van 4T het totale PTA.

Reglement PTA-toetsen:

Tijdens PTA-toetsen gelden in grote lijnen dezelfde regels als tijdens het Centraal Examen:

- Tassen / jassen e.d. (incl. mobieltjes en smartwatches) in de kluisjes.
- Het toch binnen handbereik hebben van een mobieltje of ander elektronisch apparaat (behalve, indien toegestaan, de grafische rekenmachine) tijdens een toets wordt beschouwd als fraude.
- Op de tafel uitsluitend pennen, potloden, liniaal, geodriehoek en de per vak toegestane hulpmiddelen.
- Te laat komen geeft geen recht op tijdverlenging.
- Bij meer dan 20 minuten te laat word je niet meer toegelaten tot de toets. Je meldt je bij het Bureau.
- Als je niet toegelaten wordt tot de toets in verband met te laat komen, krijg je een 1,0. Je kunt een schriftelijk verzoek indienen bij de examencommissie om de toets alsnog te mogen maken. Dit kan je je herkansing kosten.
- Bij vaardigheidstoetsen, zoals practica en (kijk)luistertoetsen, moet je op tijd zijn.
- Bij een 1-uurstoets in de toetsweek mag je op zijn vroegst na 30 minuten het lokaal verlaten. Ben je in het laatste kwartier klaar, dan wacht je tot het einde van de les.
- Bij een 2-uurstoets in de toetsweek mag je op zijn vroegst na 50 minuten het lokaal verlaten. Ben je in het laatste kwartier klaar, dan wacht je tot het einde van de les.
- Leerlingen met een zorgpas maken dezelfde toets en krijgen 20% extra tijd. Je legt je zorgpas op de tafel.

Afdelingsspecifieke regels

1. Regels betreffende PTA-onderdelen staan in het examenreglement en het reglement schoolexamen. Let vooral op de regels voor absentie bij pta's en voor het niet inleveren van po's en hd's.
2. Computerproblemen? Geen geldig excuus voor het niet inleveren van een verslag.
3. Wanneer een leerling onreglementair afwezig is (spijbelt) bij een repetitie of so, heeft de docent het recht in overleg met de teamleider (definitief) een lager cijfer vast te stellen, dit cijfer kan ook een 1,0 zijn.
4. Wanneer een leerling fraude pleegt bij repetities, so's of verslagen heeft de docent het recht in overleg met de teamleider (definitief) een lager cijfer vast te stellen, dit cijfer kan ook een 1,0 zijn.
5. "Boeken op school laten liggen" is geen geldig excuus om een toets niet te hoeven maken.
6. Zie ook: pagina 6, PTA-toets gemist